

Bratři a sestry,

i ty nejzářivější biblické postavy mají to svoje příslovečné máslo na hlavě a Bible je v tomhle zcela realistická. Izraelští králové nejsou mýtické postavy obdařeny posvátnem a nedotknutelností. To, že i zbožný král David těžce zhřešil, jistě dobře víme. Když jsem se ale do tohoto příběhu znovu ponořil, zcela nově mi vysvitla ona obludná mazanost tohoto jeho činu. Tento velký a spravedlivý král, dokonce předobraz Mesiáše, se projeví jako prachobyčejný diktátor Putina formátu, který se neštítí ničeho, ani likvidace nepohodlných lidí.

Na počátku krásný ryšavý mládenec, který se se srdcem zapáleným pro Hospodina neváhá postavit obru Goliášovi, který se Bohu před celým Izraelem posmívá. Muž, který vždycky jedná čistě, rovně a férově – třeba když je pronásledován Saulem a mohl se ho klidně snadno zbavit. Muž, který ctí Boží zákon a pokládá za samozřejmé, že platí v první řadě pro něho samotného, jako pro toho nejposlednějšího v Izraeli. Přesto je to muž plný rozporů. A právem nás šokuje, že právě on provedl něco tak obludného. Jak se to mohlo stát? Bible na to ale odpověď nedává. Můžeme spekulovat o tom, že se to stane v době, kdy je David na vrcholu své moci a svých vojenských úspěchů. A dodnes se přece často mluví o tom, že i ti nejcharakternější a nejryzejší lidé, když se k moci dostanou, tak se často změni k horšímu. Právě tohle je ale typické pro člověka obecně. Ta přirozená náchylnost ke zlému, ta snadná pokřivitelnost a zkorumpovatelnost hříchem, zlem, mocí a pýchou! Vždyť to Bible nakonec říká slovy žalmisty, že není nikdo spravedlivý, není ani jeden... nikdo, ani největší král ne, nikdo, ani synodní senior, ani papež...

Jednou navečer se král prochází po střeše svého paláce a spatří koupající se ženu. Někteří vykladači se domnívají, že to nebylo jen tak. Žena koupající se a odhalující se v tak bezprostřední blízkosti královského domu, to nemusela být náhoda ale docela dobře její záměr. Upoutat královu pozornost a dostat se do jeho blízkosti. Pokud to tak opravdu bylo, pak jí tato taktika vyšla. David pro ni pošle a docela normálně se s ní vyspí. Její muž Uriáš je ve válce. A Chudák Batšeba přece není kámen a zaslouží si trochu něhy.....

Když Batšeba králi oznámí, že je těhotná, David vytuší skandál a průšvih, až se vše provalí. A podle Božího zákona je za cizoložství jednoduše smrt – a to platí i pro krále. Ale i kdyby dokázal využít a zneužít své královské moci zcela otevřeně, stejně by i tak přišel o důvěru lidí, čelil by nějakému puči a tak jako tak by mohl skončit zle. Proto se rozhodne pro akci, aby vše v tichosti ututlal. Nabízí se nejjednodušší cesta, kterou i dnes volí přece mnozí, kteří se obávají, že vyjde najevo jejich nevěra. Je třeba rychle zařídit, aby se Uriáš dostal domů

a pobyl se svou ženou. Pošle proto pro Urijáše. Urijáši, zajdi za svou manželkou, dávám ti volno, to je přece velkorysá a taky výjimečná královská nabídka! Ale Urijáš odmítne. Dobře totiž zná Mojžíšův zákon, podle kterého se muži v době války zkrátka a dobře svým manželkám nevěnují, zachovávají si rituální čistotu a zůstávají ve vojenském ležení. David tedy spáchá jeden hřích a hned nato kupí další – svého nejvěrnějšího vojáka nabádá, aby porušil Boží zákon. Ve víně se říká, že je pravda. Když je prý člověk ovíněn, projeví se někdy jeho pravá podstata. Ale ani tenhle kalkul Davidovi nevyjde. Ani když Urijáše přiopije, nevede to k tomu, že by odešel domů za svou ženou. Urijáš Chetejský je původem pohan, dokonce je to zřejmě původní obyvatel Jeruzaléma. A vida, tento původem pohan má v této chvíli Boží zákon v srdci, zatímco jeho král jako ten první, který má Boha ctít a být příkladem, jeho král, kterému slouží a kterého ctí jako Božího muže, jej svádí k tomu, aby jednal proti Hospodinu. Neznáme to náhodou i z jiných míst v Bibli – že pohan nebo člověk přinejmenším nábožensky podezřelý jedná ryzeji a opravdověji a zastíní ty „pravověrné“? Není to i dnes tak, že nás křesťany zahanbí občas ti, kteří se k víře sice nehlásí, ale když jde do tuhého, tak nezklamou ?

Davidova taktika nevyjde a proto je potřeba přistoupit k záložní variantě. Ta je ovšem nejděsivější a nejrafinovanější. Urijáš musí zemřít. Válka je válka. A David je přece vrchní velitel armády. A nejvyšší generál Jóab je mu stoprocentně oddán. Vystavte Urijáše nebezpečné bitevní situaci a nechte ho v tom samotného, ať zemře. Dopis pošle veliteli – po Urijášovi ! Ví totiž, že by listinu nikdy neotevřel, zná jeho poctivost. Vojáci sehrají trapnou frašku, o které ví, že je vojensko - takticky zcela pošetilá. Urijáš pochopitelně zahyne, a s ním ještě další muži. A nakonec ještě ta komedie, když Jóab Davidovi přes posla popisuje, co se stalo. Aby ani ten posel nic nevytušil. Aby měl i pan generál alibi a zůstal čistý. „Nepokládej to za nic zlého, vždyť meč požívá tak či onak !“ Nejhroznější věta z celého příběhu. Je prostě válka a ta mívá svoje oběti. Nemůžeme za to, že zahynul právě Urijáš. Škoda ho, byl to dobrý chlap a skvělý voják, vystrojíme mu důstojný státní pohřeb s nejvyššími vojenskými poctami !

Před lidmi tedy David krásně vše ututlal a zamaskoval. Nikdo mu nemůže nic vytknout. Nikdo na nic nemůže přijít. Lež a lest zase jednou zvítězily nad pravdou. Ano, je možno páchat zlo, a zůstat nenapadnutelný. Je možno mít posichrovanou beztrestnost na mnoha stranách. Nikdo nic nemůže dokázat. Cítíme i my dodneška tuhleto možnost. I nejdokonalejší právní řád lze přelstít. V takovém světě žijeme nakonec i my. V Izraeli Davidovy doby se takového podlého jednání dopustil sám vladař. A co víc. Dokonce to všechno přikryl tou nejdokonalejší a nejvznešenější duchovní dekou. Vzal si totiž zarmoucenou, opuštěnou a dokonce těhotnou vdovu k sobě, aby se postaral o ni i o její dítě.

Tak je to přece taky v Božím zákoně, že je třeba pečovat o vdovy a sirotky – dobře víme, jak zranitelná skupina to byla. Ba dokonce si král po skončené době truchlení tu ubohou Batšebu vzal za manželku. Považte, jakého dobrého krále máme, jak je citlivý a vnímavý, jak mu záleží na každém člověku. On dokonce udělal víc než musel !

To je bratři a sestry taky cosi typického, s čím se stále setkáváme a čeho se taky sami dopouštíme. Duchovní pokrytectví. Vlastní vinu a hřích dovedeme zakrývat vznešenými činy. Nebo alespoň svatými slovy. Nacisté měli na opascích napsáno Gott mit uns a tvrdili, že jim úkol dobývat svět byl svěřen Prozřetelností. Mnozí jim na to naletěli. Putinův režim hlásá do světa v podstatě totéž. Nadřazenost ruského národa, který má svaté poslání zachránit zkažený svět. A kde to jeho světlo odmítnou, tam budou vyvražďeni a vyhlazeni. Ale nejen takto obludná, ale každá zbožná přetvářka před lidmi není nic nežli nečistý a falešný Davidovský trik.

V případě tohoto královského “dobrodiní“, které prokázal ubohé vdově, ale nešlo o to, že by chtěl svůj hřích odčinit. Šlo o to ho zamaskovat. Abychom totiž svůj hřích mohli odčiňovat, pakliže to vůbec ještě odčinit jde, je třeba nejprve do hloubky pochopit, co jsem spáchal a jaké to má důsledky. A pak hřích vyznat a litovat ho. Rozkrýt před Bohem i lidmi tu obludnost. A vystavit se třeba i lidskému trestu. V románu Dostojevského Zločin a trest se to stane. Zbožná Soňa doprovází vraha k výkonu trestu na Sibiř, poté co svou vinu neunesl. Vina může být odpuštěna a hřích přikryt, jakkoli to většinou má pro člověka velké následky.

Král David v této chvíli ještě do hloubky nepochopil, co spáchal, jakkoli musel vědět, že těžce selhal. Ale i když naše lidská spravedlnost dostává na frak, před Bohem nelze nic utajit. A právě tohle David teprve krutě pozná. Před lidmi bylo tenkrát vše v pořádku – ale Bůh vidí věci jinak. On vidí do lidského srdce a sleduje i to, co lidské spravedlnosti uniká. Může to znít jako hrozba, ale ve skutečnosti je to dobrá zpráva. Bůh je Bohem pravdy a spravedlnosti, který měří stejným metrem všem. Před ním nikdo neuteče, před ním se nikdo neschová ani si nezajistí žádnou výjimku a protekci. Ani ti nejmocnější a nejvychytralejší mezi lidmi. Pán Bůh si nesesedne na zadek, ani když dnes někdo z nich jezdí do půl těla nahý na koni, hraje hokej a loví sumce, aby ho za to lidi obdivovali nebo se ho dokonce báli. Tento Bůh Izraele i Bůh náš je Pánem Pánů a Králem králů.

David je člověk velmi problematický. Na jedné straně zbožný a příkladný muž, na straně druhé spáchá hřích toho nejtěžšího ražení. Proč zrovna on, to se z Písma nedozvíme. Ono totiž biblickým pisatelům záleží na něčem jiném. A sice

na tom, jak se my lidé ke svému selhání postavíme. Jaký z toho učiníme závěr. Jak z toho najdeme cestu ven. Jak nasměrujeme a uspořádáme svůj další život. A právě na tom jediném záleží vždycky. I dnes, i při každém z nás. Amen.

Modlitba: Pane Bože, hrozíme se toho, čeho jsme jako lidé schopni. A přesto někdy klameme sami sebe, když si namlouváme, že jsme přece jenom ti dobří a že se to zlo týká těch druhých. Davidův příběh nám ale připomíná, jak snadno se může stát, že zhřeší ten, kdo je pokládán lidmi za vzor ctnosti a zbožnosti. A právě tohle slyšet musíme. Musíme si připustit k tělu syrovost tvého slova. Pomoz nám Pane, abychom dovedli vždy ze svých hříchů a selhání najít východisko. Ale ne v podobě nějaké falešné přikrývky, ale v podobě pokání. Amen.